

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ БЮДЖЕТ
МЕСЕЦ МАРТ 2009 г.**

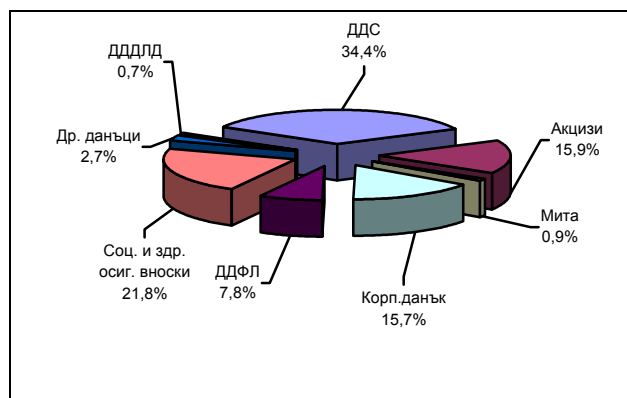

I. Основни параметри на консолидираната фискална програма¹ за първо тримесечие на 2009 г.

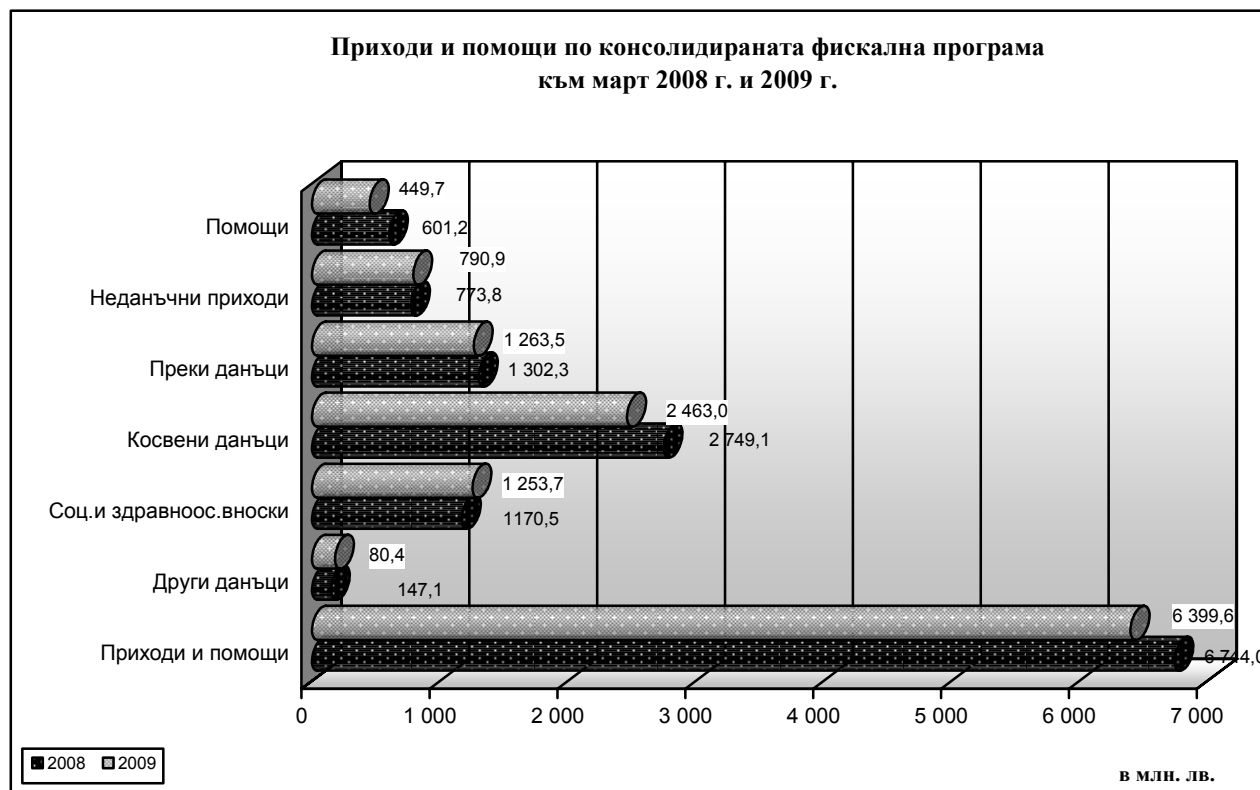
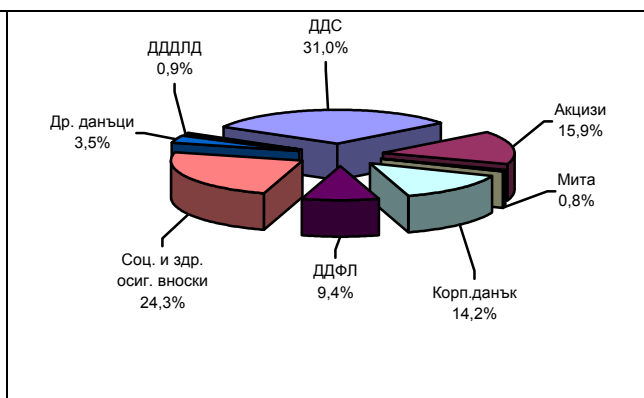
➤ **Приходите** по консолидираната фискална програма (КФП) за първо тримесечие на 2009 г. са в размер на 6 399.6 млн. лв., което представлява 94.9% от постъпленията за същия период на миналата година. Изпълнението спрямо годишните разчети към ЗДБРБ за 2009 г. е 19.7%. Данъчните постъпления са в размер на 5 159.0 млн. лв., което представлява 20.1% от разчета за годината. Неданъчните приходи и помощите са в размер на 1 240.6 млн. лв. или 18.2 % от разчета за годината.

Структура на данъчните приходи по консолидирания бюджет

Март 2008 г.

Март 2009 г.

¹ Обхваща републиканския бюджет и всички автономни бюджети – общински, осигурителните фондове, ДВУ, БАН, БНР, БНТ, Висшия съдебен съвет, както и извънбюджетни сметки и фондове и други сметки на централно и местно ниво. Данните са на база месечните отчети на ПРБК

➤ **Разходите по консолидирания бюджет** (вкл. вноската на Република България за общия бюджет на ЕС) към 31.03.2009 г. са в размер на **5 885.3 млн. лв.**, което представлява 19.4 % от годишния разчет.

Отчетените разходи по основните разходни групи към края на март 2008 г. и 2009 г. са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България за общия бюджет на ЕС, изплатена към март 2009 г. от централния бюджет възлиза на **248.3 млн. лв.**, което е в съответствие с регламент 1150/2000 на Съвета на ЕС, в т.ч.:

- ресурс на база брутен национален доход - 138.9 млн. лв.;
- ресурс на база данък върху добавената стойност - 48.9 млн. лв.;
- корекция за Обединеното кралство – 23.8 млн. лв.;
- традиционни собствени ресурси (мита и налози върху захарта) – 36.7 млн. лв.;

Към края на месец март 2009 г. положителното **бюджетно салдо по КФП** е в размер на 514.3 млн. лв., от които по **националния бюджет** - 321.5 млн. лв. и от **европейските средства** – 192.8 млн. лв.

➤ **Фискалният резерв** по текущи валутни курсове към 31.03.2009 г. е в размер на **7 954.9 млн. лв.**

II. Изпълнение на републиканския бюджет² за първо тримесечие на 2009 г.

Изпълнението на основните показатели на републиканския бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити към март 2009 г., съпоставено със същия период на миналата година и програмата е както следва:

Таблица №1

ПОКАЗАТЕЛИ	(млн. лв.)				
	Отчет март 2008 г.	Закон 2009 г.	Отчет март 2009 г.	Изпълнение спрямо 2008 г.	Изпълнение спрямо закон 2009 г.
Общо приходи и помощи	4 607.6	20 955.0	4 263.9	92.5%	20.3%
<i>-Данъчни</i>	<i>4 099.7</i>	<i>18 916.0</i>	<i>3 765.9</i>	<i>91.9%</i>	<i>19.9%</i>
Преки	1 302.1	4 903.5	1 254.6	96.4%	25.6%
Косвени	2 749.1	13 795.8	2 463.0	89.6%	17.9%
Други данъци	48.4	216.7	48.2	99.5%	22.2%
<i>-Неданъчни</i>	<i>480.0</i>	<i>1 899.6</i>	<i>440.6</i>	<i>91.8%</i>	<i>23.2%</i>
<i>-Помощи</i>	<i>27.8</i>	<i>139.4</i>	<i>57.5</i>	<i>206.6%</i>	<i>41.2%</i>
Разходи, трансфери и вноска за бюджета на ЕС	3 530.9	20 466.1	4 007.4	113.5%	19.6%
<i>-Нелихвени</i>	<i>1 500.5</i>	<i>10 053.4</i>	<i>1 717.2</i>	<i>114.4%</i>	<i>17.1%</i>
Текущи	1 298.0	7 402.8	1 419.0	109.3%	19.2%
Капиталови ⁵	202.5	2 650.6	298.2	147.3%	11.3%
<i>-Лихви</i>	<i>283.1</i>	<i>632.4</i>	<i>267.4</i>	<i>94.4%</i>	<i>42.3%</i>
Външни заеми	225.3	474.2	208.6	92.6%	44.0%
Вътрешни заеми	57.8	158.2	58.8	101.7%	37.2%
<i>- Резерв за неотложни и непредвидени разходи</i>		<i>590.0</i>			
<i>-Трансф. др. бюджети</i>	<i>1 518.3</i>	<i>8 258.5</i>	<i>1 774.5</i>	<i>116.9%</i>	<i>21.5%</i>
<i>- Вноска за бюджета на ЕС</i>	<i>228.9</i>	<i>931.8</i>	<i>248.3</i>	<i>108.5%</i>	<i>26.5%</i>
Бюджетен баланс	1 076.7	488.9	256.6		

➤ Приходи по републиканския бюджет

Общият размер на приходите и помощите по републиканския бюджет към 31.03.2009 г. е 4 263.9 млн. лв., което представлява 20.3 % изпълнение на годишните разчети в ЗДБРБ за 2009 г. Спрямо март 2008 г. са събрани 343.6 млн. лв. по-малко.

• Данъчни приходи

Промени в нормативната база през 2009 г.

Новите промени в нормативната база при данъчното облагане за 2009 г. по отношение на някои от данъците са както следва:

- Промени в Закона за акцизите и данъчните складове за 2009 г. - в съответствие с договорения с Европейската комисия график за промените в нивото на акцизните ставки от началото на 2009 г. са увеличени ставките на керосина, въглищата, кокса, електроенергията и цигарите;

- С приетите промени в Закона за местните данъци и такси се увеличава данъчната оценка на недвижимите имоти с 50 %, като законово определените граници се коригират така, че е възможно да се запази данъчната тежест (при желание от страна на определящите конкретните ставки общински съвети);

- Направените изменения и допълнения на Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ) могат да бъдат обособени в две основни групи. Първата група промени произтичат от установените през изминалата година противоречия между разпоредби в българското данъчно законодателство с правото на Европейския съюз (правото на свободно движение на капитали, свободно движение на хора и на стоки, правото на установяване и правото на свободно предоставяне на услуги, да са съобразени

² Републиканският бюджет включва централен бюджет и бюджетите на държавните органи, министерствата и ведомствата.

също така с Решенията на Съда на Европейската общност). Втората група промени са във връзка с възникнали въпроси и трудности при прилагането в практиката на действащите разпоредби и касаят лицата с намалена работоспособност, самоосигуряващите се, въвежда се данъчно облекчение за млади семейства при покупка на жилище, като сумата от годишните данъчни основи по чл.17. от ЗДДФЛ се намалява с направените през годината лихвени плащания върху първите 100 000 лв. по ипотечен кредит и др.

Към края на март 2009 г. **данъчните постъпления по републиканския бюджет са в размер на 3 765.9 млн. лв., което представлява изпълнение от 19.9 % на планираните разчети за 2009 г.**

✓ **Косвени данъци**

Постъпленията от косвени данъци за първото тримесечие на 2009 г. формират 65.4% от данъчните приходи по републиканския бюджет и са в размер на 2 463.0 млн. лв., или 17.9% от предвидените със ЗДБРБ за 2009 г. Съпоставени с март 2008 г. постъпленията от косвени данъци са намалели с 286.1 млн. лв. (10.4%), което се дължи основно на забавяне на постъпленията от ДДС от внос.

Данъкът с най-голям относителен дял в данъчните приходи по републиканския бюджет е **данъкът върху добавената стойност** – 42.5 %. Приходите от ДДС за първите три месеца на 2009 г. са в размер на 1 601.5 млн. лв., което представлява 17.2% от разчета за годината. Съпоставени с постъпленията за същия период на миналата година през отчетния период са постъпили с 245.6 млн. лв. по-малко, което основно е резултат на значителното свиване на обема на вноса в страната (с 35 % през първите три месеца на 2009 г. спрямо същия период на 2008 г.) и съответно на по-ниските постъпления от ДДС от внос.

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* за първото тримесечие на 2009 г. е 536.7 млн. лв., като постъпленията се свиват спрямо същия период на предходната година. Приходите от ДДС от внос през първите три месеца на 2009 г. представляват 10.7% от заложените в разчетите за годината. Забавянето при постъпленията от данъка са следствие на свиването на вноса (основно на суровини и материали) през първото тримесечие на 2009 г., като влияние оказват и по-ниските цени на горивата и суровините на международните пазари спрямо същия период на миналата година. Обема на вноса намалява основно поради спада при вноса на суровини и материали за преработвателната промишленост.

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната и ВОП* възлизат на 1 064.8 млн. лв., или със 105.7 млн. лв. повече спрямо първото тримесечие на 2008 г.

Приходите от акцизи към 31.03.2009 г. са в размер на 822.3 млн. лв., или 19.3 % от предвидените със ЗДБРБ за 2009 г. и заемат 21.8 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи.

Постъпленията от акцизи се формират от следните основни стокови групи: тютюневи изделия (47.2 %), горива (47.0 %) и други акцизни стоки – пиво и спиртни напитки, електрическа енергия, въглища и кокс, автомобили над 120 KW и др. (5.8 %).

- *Акцизите от горива* към 31.03.2009 г. възлизат на 388.3 млн. лв.(нето), при 432.2 млн.лв. за същия период на 2008 г. Забавянето на постъпленията се дължи най-вече на намаления физически обем на обложените с акциз горива;

- *Акцизите от тютюневи изделия* към 31.03 2009 г. са в размер на 386.4 млн. лв., или с 38.3 млн.лв. повече спрямо същия период на 2008 г., като нарастването основно е резултат от увеличението на средната акцизна ставка (измерена като съотношение акцизи към количество) с 32%;

- Приходите от *други акцизни стоки* - спиртни напитки и пиво, въглища и кокс, автомобили над 120 KW и др. са в размер на 47.6 млн. лв.

Постъпленията от мита към март 2009 г. възлизат на 39.2 млн. лв., или 18.2 % от планираните в ЗДБРБ за 2009 г., като заемат 1.0 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. В сравнение със същия период на миналата година събраните мита към март 2009 г. са с 8.0 млн. лв. по-малко (17.0 %), което основно е резултат от намалените обеми на вноса на автомобилни превозни средства и алуминий и изделия от алуминий. В стоковата структура на приходите от мита за януари - март 2009 г. четири основни групи – ”Захар и захарни изделия”, „Автомобилни превозни средства”, ”Електрически машини и апарати” и ”Обувки” имат дял от 46.5 %. Водещи са приходите от мита по глава 17 от МТ ”Захар и захарни изделия” – 8.7 млн. лв. и 23.4 % относителен дял, като спрямо януари - март 2008 г. има увеличение с 1.6 млн. лв. На второ място са постъпленията по глава 87 ”Автомобилни превозни средства”, които възлизат на 4.2 млн. лв. и имат относителен дял от 11.4 %. При тях се отчита намаление с 4.9 млн. лв. или с 54 %. Следващата стокова група, която дава 6.4 % от всичките мита или 2.4 млн.лв., е глава ”Електрически машини и апарати”. Спрямо първото тримесечие на 2008 г. има намаление от 29.6 %. Митата, събрани от внос на стоки с произход от Китай, възлизат на 11.2 млн. лв. и са с 1.6 млн. лв. по-малко от януари - март 2008 г. и формират 30.1 % от общия обем на митата за текущия период. На второ място по приходи от мита е вносът на стоки с произход от Бразилия (8.1 млн.лв.) – 21.7 % дял и увеличение на събраните мита с 29.8 % в сравнение с януари - март 2008 г. Следват Куба – 1.9 млн. лв., 5.2 % относителен дял; Украйна – 1.9 млн. лв., 5.0 % относителен дял и други.

✓ **Преки данъци**

Приходите в групата на **преките данъци** към март 2009 г. са в размер на **1 254.6 млн. лв.**, или 25.6 % от разчета за годината, като остават близки до постъпленията за същия период на миналата година. Спрямо първото тримесечие на 2008 г. се отчита забавяне на приходите от преки данъци с 3.6 % или 47.5 млн. лв.

Приходите от корпоративен данък към 31.03.2009 г. са в размер на 730.4 млн. лв. и представляват 29.7 % от годишния разчет. Отнесен към общо постъпилите данъчни приходи по републиканския бюджет, корпоративния данък заема дял от 19.4 %. Спрямо март 2008 г. се отчита намаление от 13.5 %, поради свиване на печалбите на компаниите в резултат на световната финансова и икономическа криза.

Приходите от *корпоративния данък на нефинансовите предприятия (вкл. юридически лица с нестопанска цел)* към 31.03.2009 г. са в размер на 676.1 млн. лв., което представлява 29.9 % от предвидените в ЗДБРБ за 2009 г. Постъпленията от *корпоративен данък на финансови институции (включително застрахователни компании)* възлизат на 54.5 млн. лв., или 27 % от разчета за годината.

Приходите от данък върху доходите на физически лица са в размер на 475.6 млн. лв., или 20.8 % от планираните със ЗДБРБ за 2009 г. и формират 12.6 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. В сравнение със същия период на миналата година са постъпили с 55.8 млн.лв. повече.

По трудови правоотношения приходите от данъка към март 2009 г. са 379.9 млн. лв. при 299.1 млн. лв. към 31.03.2008 г., или с 80.8 млн. лв. повече.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори и др.) приходите от данъка към 31.03.2009 г. са в размер на 67.1 млн. лв.

По патентите – приходите от патентния данък към 31.03.2009 г. са 10.3 млн. лв., като това представляват приходи от изплатени задължения, възникнали до 31.12.2007 г., тъй като с нормативните промени от 2008 г. този данък от републикански става местен и постъпва в общинските бюджети.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица, данък върху доходите на чуждестранните физически лица и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически лица - постъпленията от тези данъци към март 2009 г. са в размер на 18.4 млн. лв. при 15.7 млн. лв. за същия период на 2008 г.

Приходите от данъци върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни юридически лица (ЧЮЛ) и данъка върху доходите на ЧЮЛ към март 2009 г. са в размер на 48.6 млн. лв., или 31.1 % от разчета за годината. Съпоставени със същия период на 2008 г. са постъпили с 12.3 млн. лв. повече.

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци по републиканския бюджет** за отчетния период са в размер на 48.2 млн. лв., или 22.2 % от разчета за годината. Основната част от приходите са формирани от данък върху залози за хазартни игри и хазартни съоръжения, данък върху представителните разходи и данък върху социалните разходи, предоставяни в натура.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по републиканския бюджет към март 2009 г. са в размер на **440.6 млн. лв.**, като остават близки до постъпленията за същия период на миналата година. Постъпленията за отчетния период представляват 23.2 % от разчета за годината, като основната част от неданъчните приходи по републиканския бюджет се формира по бюджетите на министерствата и ведомствата - 384.1 млн. лв.

• Помощи

Постъпилите **помощи** по републиканския бюджет към 31.03.2009 г. са в размер на **57.5 млн. лв.**, от които средствата за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение и за подобряване/улесняване на бюджетните парични потоци, съгласно чл. 32 от Договора за присъединяване на Република България към ЕС са в размер на 31.6 млн. лв.

➤ Разходи по републиканския бюджет

Общият размер на разходите по републиканския бюджет (вкл. вноската на Република България за общия бюджет на ЕС и трансферите за др. бюджети) за първото тримесечие на годината е 4 007.4 млн. лв., което представлява 19.6% от разчета за годината. Изпълнението на разходите за първите три месеца на годината в основните разходни групи, е както следва:

• Нелихвени разходи

Нелихвените разходи по републиканския бюджет (без трансферите за др. бюджети) извършени през отчетния период са в размер на 1 717.2 млн. лв., което представлява 17.1% от предвидените в ЗДБРБ за 2009 г. средства. Съпоставено с данните за същия период на 2008 г. нелихвените разходи са нараснали с 14.4% (216.6 млн. лв.). От структурна гледна точка с най-висок относителен дял в нелихвените разходи (41.6%) са разходите за заплати, осигурителни вноски и др. възнаграждения за персонала, които са в общ размер на 715.2 млн. лв., или 23.1% от планирания размер за годината. След тях са разходите за текуща издръжка, които заемат 22.5% относителен дял в нелихвените разходи и са в размер на 386.4 млн. лв. (14.1% от разчета за годината). Това са основно разходи за горива, енергия, външни услуги, текущ ремонт, медикаменти, консумативи и др., извършени от първостепенните разпоредители с бюджетни кредити, които попадат в обхвата на републиканския бюджет. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 171.4 млн. лв., или 16.2% от предвидените в ЗДБРБ за 2009 г. и са основно разходи по бюджета на МТСП за обезщетения по Закона за интеграция на хората с увреждания,

Закона за семейните помощи за деца, Закона за социално подпомагане и др. Разходите за субсидии са в размер на 146.0 млн. лв. или 29.3% от планираните за годината.

- **Разходи за лихви**

Лихвените плащания по републиканския бюджет за първото тримесечие на 2009 г. са в общ размер на 267.4 млн. лв., или 42.3% от предвидените в разчета за годината. В основната си част това са разходи за **лихви по външни заеми**, които за отчетния период са в размер на 208.6 млн. лв. От тях 201.3 млн. лв. са разходите, направени по централния бюджет и 7.2 млн. лв. тези по държавни инвестиционни заеми, в т.ч. 5.0 млн. лв. са по заемите, управлявани от министерства и ведомства и 2.2 млн. лв. по заемите с краен бенефициент търговско дружество.

Лихвите по вътрешни заеми по републиканския бюджет за отчетния период са в размер на 58.8 млн. лв. (37.2% от разчета за годината) и представляват лихви по ДЦК.

- **Нетният размер на трансферите по републиканския бюджет** към края на месец март е 1 774.5 млн. лв., което представлява 21.5 % от разчета за годината, в т.ч.:

- Бюджетните взаимоотношения с общините включват нето предоставени трансфери в размер на 726.8 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 707.7 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер 20.0 млн. лв., нетни трансфери от други бюджети в размер на -0.4 млн. лв. и възстановени субсидии от предходни години в централния бюджет -1.3 млн. лв.

- На социално-осигурителните фондове – 776.8 млн. лв., което представлява 19.2 % от годишния разчет.

- На съдебната власт – 87.8 млн. лв., или 24.9 % от одобрения размер за годината.

- На Народното събрание – 8.8 млн. лв., което представлява 15.0 % от заложените в разчета за годината.

- Частта от **вноската на България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към края на март 2009 г. от централния бюджет възлиза на 248.3 млн. лв., което е в съответствие със законодателството на ЕС за системата на собствените ресурси.

➤ **Положителният баланс** по републиканския бюджет към края на месец март 2009 г. е в размер на **256.6 млн. лв.**

➤ **Финансиране на дефицита чрез операции по дълга**

По показателя **погашения по външни заеми** по централния бюджет (позиция във външното финансиране) за първото тримесечие на 2009 г. са изплатени 34.0 млн. лв., от които 21.7 млн. лв. по дълга към Световна банка и 12.3 млн. лв. към Правителството на Германия като кредитор в рамките на Парижкия клуб.

По държавните инвестиционни заеми за отчетния период са усвоени средства в размер на 39.3 млн. лв. и са изплатени 20.2 млн. лв. погашения.

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (**позиция във вътрешното финансиране**): през първото тримесечие на годината е отчетено отрицателно нетно финансиране с ДЦК в размер на 274.1 млн. лв. От началото на годината са емитирани общо ДЦК с номинална стойност 74.4 млн. лв., в т.ч. десетгодишни облигации с номинална стойност 30 млн. лв., петгодишни облигации с номинална стойност 30 млн. лв. и тримесечни бонове с номинална стойност 14.4 млн. лв. През месец март са емитирани тримесечни бонове за 14.3 млн. лв. За отчетния период платените погашения по ДЦК са в размер на 341.6 млн. лв.

III. Бюджет на съдебната власт

По бюджета на съдебната власт за първите три месеца на годината са постъпили **приходи** в размер на 25.8 млн. лв., които представляват 30.0 % от предвидените за годината. От отчетените собствени приходи, най-голям дял имат постъпленията от съдебни такси – 21.0 млн.лв., като одобрени със ЗДБРБ за 2009 г. са 80.2 млн.лв. или са изпълнени 26.2 %.

Разходите по бюджета на съдебната власт са в размер на 100.4 млн. лв., или 22.9 % от планираните за годината (438.3 млн. лв.).

IV. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социалноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към края на март 2009 г. са в размер на 1 269.2 млн. лв. В сравнение със същия период на предходната година са постъпили с 78.9 млн. лв. повече. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски (1 253.7 млн. лв.) представляват 98.8 % от общия размер на постъпленията по бюджетите на социално и здравно-осигурителните фондове, в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 914.3 млн. лв., а от здравноосигурителни вноски – 339.4 млн. лв.

Към 31.03.2009 г. извършените разходи по бюджетите на социално и здравно осигурителните фондове са в размер на 2 075.6 млн. лв., което представлява 21.5 % от разчета за годината, в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 1 688.4 млн. лв., а здравноосигурителните плащания - в размер на 349.1 млн. лв.

V. Общини

Постъпилите **приходи** по бюджетите на общините към края на месец март 2009 г. са в размер на 334.3 млн. лв., което представлява 14.8 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2009 г. Преобладаващ дял (57.7 %) заемат неданъчните приходи, които основно представляват приходи от общински такси, приходи и доходи от собственост и постъпления от продажба на нефинансови активи.

Извършените **разходи** по местните бюджети са в размер на 988.8 млн. лв., или 24.9 % спрямо разчетените към ЗДБРБ за 2009 г., включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети.